

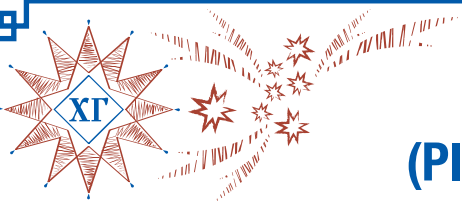
ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 66

СІЧЕНЬ • JANUAR 2014 • Nr.1 (2885)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

«І ОСЬ ВАМ ЗНАК...» (РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ БЛАЖЕННІШОГО СВЯТОСЛАВА)

**Споконвічно від Отця народженому нетлінно Синові,
Що в останній час безсіменно від Діви тілом народився,
Христу-Богові закликаємо: Ти, що підняв нашу силу,
Святий еси, Господи! (Канон Різдва).**

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!

На голос ангела, який пролунав пастушкам серед темної ночі, спішимо ми сьогодні до вбогої стаєнки у Вифлеємі. Тут ми бачимо на руках Пречистої Діви Марії Божого Сина, що прийшов у наш світ як людина. Разом із ними радіємо і дивуємося, оспівуємо і споглядаємо живого й істинного Бога, який народився в людському тілі та відає себе в руки людини як маленьке, ніжне і беззахисне Дитя.

Різдво нашого Спасителя відкриває нам глибини Божественного життя, як також всю правду про саму людину. Той, хто сьогодні явився в людському тілі, існував ще перед сотворенням світу, бо як предвічний Бог *споконвічно від Отця народився нетлінно як Син!* Це таїнство Божого синівства Ісуса Христа – що само по собі є невимовним і незбагненним! – сьогодні об'являється і проповідується людині. Це свято робить нам доступним божественне синівство, проголошує, що наш Бог-Отець любить нас як своїх синів і дочок. У Його новонародженому Сині ми переживаємо сьогодні нашу близькість до Бога, таку саму теплу, могутню, реальну та життєдайну, якою є трепетна близькість люблячого батька до свого єдиного первістка.

Вдивляючись в обличчя Божого Дитяти і Його Матері Марії, усвідомлюємо, що свято Різдва дає нам пізнати правду про нашу людськість, про власну людяність, яка

стала знаком Божої присутності: «І ось вам знак, – каже ангел до пастушків. – Ви знайдете дитя сповите, що лежатиме в яслах». Це Дитя – сам Бог Ізраїля, *що в останній час безсіменно від Діви тілом народився.* Це Дитя враз доручає людині, в особі Йосифа Обручника, дивну роль свого опікуна. У Різдві Христовому ми приймаємо вічного Бога таким, якими є самі. Бо зазвичай люди прагнуть, щоб ними хтось опікувався. А тут, у Вифлеємі, сам Бог, як дитя, є тим, ким опікується людська родина!

Людяність, відчуття святості людського життя і пошана до нього – це та зворушлива і спасенна дорога, якою в цю таїнственну ніч Божий Син, як Син Марії, приходить до нашого дому, нашої родини, нашого народу. І ця божественна людяність – боголюдство воплощеного Сина Божого – відкриває нам сьогодні різдвяну дорогу любові до Бога і ближнього. Святукуючи Різдво разом із подорожніми й безпритульними, солідаризуючись із тим, кого зневажають і чию гідність заперечують, ми, християни, як справжні опікуни та благовісники присутності Бога серед нас, робимо наш світ, наше суспільство більш людяним і гідним самої Людини.

Народження Сина Божого, Відвічного Слова Отця, виявляє поряд із величчю та славою нашого Бога – Творця і Спасителя, велич і славу людини як вінця всього сотвореного. У своєму воплощенні Бог виявляє особливу гідність людини, бо втілюється саме в неї – у свій образ. Святий Іриней Ліонський навчає: «Коли Слово стало тілом, ставши тим, хто був Його образом... то вчинило людину подібною до невидимого Отця через видиме Слово».

Продовження на 2 стор. ►

МОСКВА ПРОБУЄ ПОВЕРНУТИ СОБІ УКРАЇНУ

(РОЗМОВА З ПРОФЕСОРОМ І ВІЦЕ-РЕКТОРОМ УКУ МИРОСЛАВОМ МАРИНОВИЧЕМ)

► Пане Мирославе, за неповних чверть століття Україна переживає вже третю революцію, після студентської на граніті 1990 року та Помаранчевої Революції 2004-го. Яке Ваше ставлення до нинішніх подій?

Мирослав Маринович: З журбою радість обнялась. Але на першому місці – радість. Тому що знову в історії України – епохальна подія. І цього разу,

на відміну від 2004 року, народилося нове покоління, яке має свій голос і яке продовжує традицію покоління студентів, що голодували на граніті. І це сповнює мене величезною надією. Але мене тривожить одне: чи дадуть цьому поколінню сформуватися? Чи виживе воно взагалі?

► **Щось може завадити?**

М. Маринович: Для мене надзвичайно важливим є чинник Росії. Якби ми мали лише

українську ситуацію, я був би абсолютним оптимістом. Ми дамо собі раду зі своїми проблемами. А от російський чинник дуже небезпечний. У Путіна ситуація ва-банк: або він поверне собі Україну зараз, або ніколи. І він це дуже добре розуміє. І 30-те число показало, що він готовий на будь-які жорстокості, щоб повернути ситуацію так, щоб тут домінувала груба сила і щоб зробити в історії

України черговий раз те, на що Росія такий мастак: дати підлости новому поколінню, новій спроможності українців бути собою, а потім це все сте-сати. І забезпечити на кілька десятків років собі спокій.

► **Що слід робити?**

М. Маринович: Я, швидше, знаю, що не слід робити.

У жодному разі не слід піддаватися на провокації силового варіанту.

Продовження на 4 стор. ►

▼ **Продовження. Початок на 1 стор.**

Прославляючи гідність людської особи, Христова Церква сьогодні співає: «Христу Богові закличмо: Ти, що підняв нашу силу, Святий еси Господи!» Подібно як прихід на Землю Сина Божого через воплощення стало центром всесвітньої історії, так само пошана до гідності людської особи є осердям істинного, справді людського суспільства. Церква навчає, що суспільні інститути та їхні лідери повинні поважати кожну людину і їх найпершим завданням є сприяти цілісному її розвитку. Людина не може бути засобом реалізації економічних, соціальних чи політичних планів, нав'язаних світською владою. Ця влада мусить пильно стежити, щоб обмеження свободи чи будь-який тягар, покладений на особисте життя людини, ніколи не завдавали шкоди її гідності.

Кожне суспільство, у якому зневажають людину, не має майбутнього. Джерелом справедливого законодавства та суспільного устрою повинна бути гідність людської особи. Бо саме людина є осердям поєднання дочасного і вічного, Божого і людського, вона є тими дверима до вічності, що їх відкрив у своїй людяності Син Божий у день свого Різдва. Тому святкувати Різдво означає тримати відкритими двері наших сердець до гідності людини,

**(РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ
БЛАЖЕННІШОГО СВЯТОСЛАВА)**

особливо немічної і беззахисної, яким є Божественне Дитя на руках Пречистої Діви Марії.

Сьогодні українське суспільство вже вкотре у своїй історії засвідчує, що прагне будувати власне майбутнє на підвалинах християнської віри. Новонароджений Спаситель є сповненням надії всього людства на прихід Царства Божого – царства справедливості, миру і добра. Народження саме такого предвічного Царя миру звіщав ангел, коли казав пастирям: «Не бійтесь, бо я звіщаю вам велику радість, що буде радістю всього народу: сьогодні народився вам у місті Давидовім Спаситель». Як важливо нам у цей історичний момент, на слово благовісника, відчувати, що саме Христос є джерелом нашої радості, і перестати боятися! У Різдві Христовому нехай наша тривога перетвориться на надію, розгубленість і непевність – переміниться на дорогу до Господнього вертепу. У цей різдвяний день, коли, за словами ап. Павла, сила Божа проявляється в людській немочі, наше відчуття безсилля перетворюється на усвідомлення власної гідності. За діянням Святого Духа це усвідомлення власної гідності стає силою, що

допоможе нам збудувати суспільство, гідне людини. Ось чому ми сьогодні, величаючи силу божественної людяності, співаємо: «Ти, що підняв нашу силу, Святий еси, Господи!»

Дорогі в Христі! У цей радісний день Христового Різдва складаю всім вам сердечні вітання. Віншуючи вас добром і миром, злагодою та добробутом, прагну постукати до дверей кожної української родини! Голосом прадавньої коляди бажаю розвеселити кожне українське серце! Сповіщаючи велику радість про народження нашого Спасителя, хочу зібрати всю нашу Церкву – як в Україні, так і поза її межами – довкола Вифлеємського вертепу в єдину Божу спільноту!

Відчуймо себе єдиною християнською родиною, у якій сьогодні народжується наш Спаситель. Дорогою людяності та християнської солідарності торкнімося усіх, хто відстоює власну гідність, гідність своєї родини та свого народу! Поділімося нашою різдвяною радістю з тими, хто знаходиться далеко від рідної домівки, на лікарняному ліжку чи в'язничних нарах. Усі разом, за світлом зірки, спішімо до ближнього, щоб побачити в тілі – Невидимого, в Його убогості – Джерело всякого добра, у немічному – Всемогутнього, Новонародженого Христа-Бога в обіймах Богородиці.

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ! СЛАВІМО ЙОГО!

† **СВЯТОСЛАВ**

Дано в Києві, при Патріаршому соборі Воскресіння Христового,
19 грудня 2013 року Божого, в день Святого Миколая, архієпископа Мир Лікійських, чудотворця

(Різдвяне послання ієрархії УГКЦ у Західній Європі читайте на 8 сторінці)

**ПЕРЕД СТАЄНКОЮ
РОЗДУМИ НАД ДРАМОЮ ЕМІГРАНТСЬКОЇ СІМ'Ї**

Насправді, не можу нікого судити! Але почуваюся до обов'язку мого єпископського служіння запросити клякнуту зі мною перед стаєнкою, щоб разом замислитись над таїнством Христового Різдва. Ікони Різдва багаті на символізм, але маючи на увазі обставини еміграції, запрошу тебе клякнуту перед стаєнкою.

Кажу клякнуту – не стояти, хоч як єпископ східного обряду, держуся того, що перед Господом краще стояти і казати «Ось Я – пошли мене!», ніж тільки клячати і бити себе в груди. Тому, маючи перед собою стільки сімейних драм, перш за все мовчки спостерігаймо те, що очі бачать, що вуха чують. Ось бідна стаєнка, де худобина знаходить свій притулок, і ось Ісус в яслах, там Марія і Йосиф, бо їм не знайшлося «місця у заїзді». Не було готелю, не було квартири в місті, тому печера, нутро природи, разом з тваринами: «віл і осел» коло ясел, а якщо є пастухи, то ж мусять бути разом і вівці. Три царі приносять дари: золото, ладан і миро. Ангели співають: «Слава в вишніх Богу і на землі мир людям його вподобання». Бідно, але гармонія між небом і землею, між тваринами і людьми, між людиною і Богом. Наші живі вертепи додають ще інших персонажів, між ними є смерть з косою й чорт. Ікони у свою чергу змальовують спокусника, який випробовує віру Йосифа. Але що те все має спільного з нашою емігрантською драмою?

Перш за все питаємо себе, може хтось з акторів стаєнки

Євромайдан у Барселоні

Як єпископ для емігрантів почуваю себе відповідальним перш за все за духовний провід людей, які виїхали з України за пошуком кращої долі. Сам я належу до сім'ї емігрантів. Відвідуючи наші громади в Італії та Іспанії, чи то в сповідальниці, чи то в особистих розмовах відчуваю справжні драми розлучених сімей. Діти, залишені в Україні, які виростають без маминої опіки, які дуже часто падають під погані впливи, не вчаться, гуляють, співають, а навіть вдаються до наркотиків. Чоловіки, які залишаються вдома і не працюють, затоплюють свою долю в горілці або шукають собі інших жінок, а у свою чергу жінки на чужині інколи собі знаходять «друзів», можливо симпатичніших від своїх чоловіків. Сяк чи так починається сімейна драма, на яку годі давати якісь рецепти. І визнаю, що в деяких сімейних драмах я сам чуюся безпорадним. Не бажаю нікого осуджувати, бо якщо б я був у таких ситуаціях, питаю себе самого, чи я би повівся краще?

чи ікони є емігрантом? І коли глибше призадумуємося, то насувається відповідь, що перш за все **Ісус** емігрував з неба на землю! Бог так по-

любив світ, що Сина свого Єдинородного шле у світ, не щоб його засудити, але його спасти. Ісус з послуху до Невесного Отця залишає небо,

помешкання любові і доброти, і мігрує у цей світ, де є біднота, непривітність, ненависть, помста, терпіння і смерть. І таке емігрантське

життя продовжується, бо Він обходить «міста і села, навчаючи по синагогах, проповідуючи Євангеліє царства та вигоює всяку хворобу і недугу. І сам каже про себе, що «лисиці мають нори й птаці небесні гнізда, а Син Чоловічий не має де голову прихилити».

Емігрантське життя важке і повне небезпек, а тут Господь наважується бути емігрантом на землі з любові до людини, заради її спасіння; емігрант, що себе дає у жертву людині, беручи на себе все, що є людське.

А хто є Діва Марія? Вона є та, що дає місце у своєму лоні для цього Божого емігранта, кажучи: «Ось я Господня служиня: нехай зі мною станеться по твоєму слову!» І Євангелія далі продовжує, що «тими днями Марія, зібравшись, пустилася швидко в дорогу в гірську околицю, щоб послужити Єлисаветі». Марія емігрує зі свого дому заради служіння іншим, і залишає Йосифа самого в Назареті. Марія жертвує себе, щоб допомогти іншій особі в потребі. А тут же Йосиф проходить драму, хоче «тайкома відпустити свою жінку Марію, бо виявляється, що вона вагітна. Але Ангел Господній з'являється у сні й говорить: «Йосифе, сину Давида, не бійсь узяти Марію, твою жінку, бо те, що в ній зачалось, походить від Святого Духа». Добрий Ангел рятує Йосифа від кризи. Але яку життєву жертву надалі мусить переносити Йосиф, щоб зберегти себе чистим до кінця свого життя?

Продовження на 3 стор. ►

ПЕРЕД СТАЄНКОЮ РОЗДУМИ НАД ДРАМОЮ ЕМІГРАНТСЬКОЇ СІМ'Ї

▼ **Продовження. Початок на 2 стор.**

Небесна гармонія, чарівна картина стаєнки, небесний спів ангелів і наших колядок, але не на довго! Ангел Господній знову з'являється у сні Йосифові й каже: «Устань, візьми дитятко і його матір, і втікай в Єгипет... бо Ірод розшукуватиме дитя, щоб його вбити». З'являється на сцені Ірод злосливий, який хоче вбити дитятко. Можливо і ми жили бідно в Україні, а тут ще економічна криза, новітні іроди появляються, загроза для дітей, немає хліба на столі... І ось встає Йосиф, і вночі бере дитятко і його мати і втікає у далекий чужий край. Наступає емігрантське життя зі всіма його бідами: важка і небезпечна дорога, незнайомі люди, чужа мова, інші звичаї і культура, а тут турбота, чи знайдеться робота, щоб заробити на хліб насущний.

І так воно стається, що емігрантське життя є у Божих спасительних планах. Міграції народів бувають в історії людства. Але чому такі драми в нашому емігрантському житті? Коли поглянемо знову на стаєнку бачимо небесних Ангели, які співають «Слава во вишніх Богу...», а побіч Ангелів в правому боці внизу на іконі Христового Різдва стоїть спокусник, а в наших живих вертепах таким спокусником є чорт, якого зображується з рогами, копитами, довгим хвостом, справжня паскуда, що страшить дітей і приводить до сміху старших. Але, справжній спокусник не є такий. Перший чорт-диявол має ім'я Люцифер, що в перекладі означає: «той, що несе світло». І так воно насправді! Спокусник завжди виглядає світлим, симпатичним, добродійцем. Але його мета завести у сліпий кут, до пропасти, до безвихіддя, до остаточної загибелі – пекла, яке часто починається тут на землі.

А небесний Ангел, якого ми зображаємо в білій одежі та з крилами є той, що підтримує в біді, кажучи: «Не бійсь, Маріє!», «Не бійсь, Йосифе», проте також вимагає жертви і дає важкі накази: «Встань, візьми дитятко та його матір! Добрий Ангел не завжди прийнятний і симпатичний, бо вимагає жертви.

Ось з вертепу чуємо запрошення не дати себе звести симпатичними спокусниками, а слухати добрих Ангелів. Запрошена сюди дитина, хлопчик і дівчинка, запрошена молодь, коли перед нею відкривається світ свободи; запрошена мама, яка виїхала на чужину за хлібом для дітей, а й батько, що залишився вдома з дітьми. І я також запрошений, не почував себе кращим від вас. Якби я був у Вашій ситуації можливо був би гірший, але Бог мене помилював і я себе посвятив на службу Богові, щоб бути між Вами, «як той, що служить».

Тому не буду Вас судити, а хоч тільки допомогти, роздумуючи над таїнством Христового Різдва, клячачи перед стаєнкою разом з Вами.

Коли я був хлопцем, маючи всього 11 років, виїхав далеко від своїх батьків до Малої Семінарії. Мені може пощастило, тому що був один з найбідніших і найменших зі всіх хлопців. Не мав я мами або тата-«банкомата», щоб мені посилали гроші, а тільки раз чи два рази за чотири роки одержав кілька копійок на цукерки, і то один раз замість цукерків купив собі пачку цигарок, але, на щастя, мені відразу їх викрали... І тому ніколи не звик палити. Якби я мав маму-«банкомата», можливо би навчився курити, або навіть щось гірше. Нас у Малій Семінарії було понад 100 хлопців, але з тих тільки п'ятьох найбідніших стали священниками. Інші розплилися по світах, багато вже помирало. Я не кажу, що ти повинен бути бідним як я був. Якщо мама тобі посилала гроші, купи собі щось корисне для життя, інколи навіть цукерку, іграшку. А над усе купи собі зошит, книжку, можливо комп'ютер. Твоя мама заробила ці копійки з великою жертвою, сама собі відмовила, щоб тобі дати на твоє краще майбуття. Ці копійки освячені потом і сльозами мами чи батька. Не дай себе звести тим симпатичним спокусникам, що інколи є твоїм другом, подружка, що тебе запрошують до паління, відволікають від школи і обіцяють тобі різні приємності. Цей спокусник може спричинити сімейну драму, плач твоєї мами. Подивіться на малого Ісуса, який був послухним для своїх батьків, який «зростав мудрістю літими й ласкою в Бога та людей». Життя буде вимагати від тебе жертви і не бійся її. Вже народна приповідка каже, що треба йти «через терня до зірок».

Будучи юнаком, і не маючи грошей, я не міг володіти такою свободою, яку має сьогоднішня молодь, не мав я навіть велосипеда чи коня, щоб десь виїхати, а про машину навіть у сні не снилось. Мусів працювати, допомагати батькам, бути завжди залежним від інших. Якби я мав таку свободу, яку має сьогоднішня молодь, можливо був би гіршим. Але то не значить, що свобода є погана річ. Це щось добре, що дає можливість вчитись, набирати широкого досвіду, пізнавати людей, плавати по конкретних і віртуальних світах. Однак, треба уважати, щоб симпатичний спокусник не використав твоєї свободи і не завів тебе у рабство розпусти, пиятики, наркоманії, з чого інколи важко звільнитись.

Ти створений для свободи, але не дозволяй себе спокусити легким життям, використовуючи гроші, що тобі посилала мама, вводючи пекло в сім'ю. Нехай Ісус буде твоїм Учителем. Шукай добрих Ангелів-порадників!

Ти, мамо, справжня героїня, бо виїхала з дому в пошуку хліба для своєї родини, для своїх дітей. І дослідники спостерігають, що великий відсоток жінок, які виїхали на заробітки, вчинили це з любові до своєї родини, бо не було їм іншого виходу, як тільки залишити свій край, щоб дати школу для дітей, купити їм квартиру тощо. І скільки жертви і труду мусять перенести ці мами, тугу за домом, за дітьми, а ще долати нелюдські умови праці. Але і тут на еміграції підступно підходить симпатичний і добродійний спокусник, що обіцяє пестоці, гроші і квартиру, і підшптує, що вдома залишився чоловік не такий симпатичний, а може ще й п'яниця. І так може починатися велика сімейна драма, руйнування сімейного життя. Але добрий Ангел запрошує тебе до вірності своїм обіцянкам до кінця. Інколи послухаймо доброго Ангела, який каже. «Встань, повертайся! Ти вже виконала свою місію на еміграції!».

Але батькові, що залишився вдома сам, мов той Йосиф, треба роздумати над жертвою чистого і вірного Йосифа. Не дай себе звести підшептами симпатичних спокусників, які запрошують до бару, щоб затопити свою долю в горілці і тугу за жінкою, або може шукати собі іншої, і таким чином розбивати сім'ю. Святий Йосиф був робітником, і коли не має роботи на біржі, то можна знайти її чи навіть прислужитись іншим волонтерською працею, будучи героями вірності сім'ї до кінця!

Яким не було б наше емігрантське життя, яка не була б наша драма, не можемо падати духом. Ісус став емігрантом заради нас! Не прийшов нас погубити, а подати нам руку. Він знає всі наші біди і тривоги. До нього також приступав диявол, щоб його спокусити. Тому навчає нас молитися, щоб не впасти у спокусу. А коли ми впали у спокусу... Добрий ангел каже і нам: «Встань! Вгору піднесімо серця». Господь, як багатомилостивий батько, чекає на блудного сина. На те він приймає на себе всі наші біди і тривоги. Він є емігрантом між емігрантами. Він пережив на собі все те, що є наше. Він, з нами – Бог! З Нами Бог до кінця!

Владика Діонісій (Ляхович), апостольський візитатор для українців в Італії та Іспанії (стаття написана для журналу «До світла», друкується за люб'язною згодою Автора)

КОРОТКО

НОВИЙ ЄПІСКОП УГКЦ

21 грудня в катедральному соборі св. Івана Хрестителя в Перемишлі (Польща), Патріарх Святослав поставив у єпископи Євгена Поповича, його призначено єпископом-помічником Перемисько-Варшавської Архідієцезії. Глава і Отець УГКЦ під час проповіді зазначив, що це архиєрейське рукоположення є променем надії для Церкви та українського народу, «що знову на роздоріжжі». Але сьогоднішня подія, на його думку, є знаком того, що Бог завжди перебуває поруч з вірними. (Католицький Оглядач)

К

ЄПІСКОПИ НІМЕЧЧИНИ ВИСЛОВИЛИ СОЛІДАРНІСТЬ З МАЙДАНОМ

«Наші симпатії, насамперед, на стороні безлічі сміливих людей, які піддаються великій небезпеці, щоб відкрито висловити своє прагнення до свободи і справедливості», – написав глава Єпископської Конференції, архієпископ Роберт Цоліч в листі до патріарха Святослава. Свою підтримку католицькі єпископи висловили «всім людям доброї волі, що виступили за мирне вирішення конфлікту». (Радіо Ватикан)

К

УКРАЇНЦІ НА ПІДТРИМКУ ЄВРОМАЙДАНУ:

В БЕРЛІНІ...

Як було повідомлено «ХГ», сотні українців приймали участь в акціях підтримки протестувальників в Україні! Виступаючи наголошували на праві українського народу жити у вільній, самостійній державі з європейськими цінностями. «Серед нас були також громадяни Німеччини. Мітинуючі зібрали 1422 євро на підтримку Євромайдану. Учасники співали Гімн України, заслухали пісню про Україну, яку виконали Наталія Пригорницька та Наталія Пустовіт. Завершив віче о. Сергій Даньків «Молитвою за Україну». Слава Україні!» (Прес Офіс Центральної Спільки Українців в Німеччині)

У ФРАНКФУРТІ-НА-МАЙНІ...

Віче солідарності із Євромайданом відбулося також у Франкфурті-на-Майні. Висловити підтримку співвітчизникам зібралися більше сотні небаждужих українців з Франкфурту, Кельну, Лімбургу, Гісену, Марбургу, Фрайбургу, Гейдельбергу, Бад Марієнбергу, Гофгайму і Майнцу. Під час заходу, організатор віче, «свободівець» Олексій Ємельяненко звернувся до політиків та мітингарів на майдані. У виступах висловлювались представники як східних так і західних областей України, вони були згодні: режим Януковича має піти!

Віче було розпочате та заверрене Гімном України у виконанні соліста Франкфуртської Опери, Григорія Кульби. Наприкінці заходу учасники утворили т.зв. живий ланцюг навколо знаку Євро. (Прес Офіс Центральної Спільки Українців в Німеччині, Осередок прихильників ВО Свобода в Німеччині)

Подібні акції відбулися в Мюнхені та багатьох мегаполісах світу, власне, скрізь, де є українська громада. В Лондоні та Відні учасники пікетували бюро фірм, власниками яких є політики з оточення Януковича. (А.ф.)

К

ПУТІН ПОМИЛУВАВ ХОДОРКОВСЬКОГО

Президент Росії помилював свого особистого ворога Міхаїла Ходорковського. На заваді не стали навіть його ранішні слова про те, що у Ходорковського «руки по лікті в крові». «Помилування» нагадувало депортацію, оскільки Ходорковського прямо з карної колонії відправили до Німеччини. Колишній власник потужної нафтової компанії Юкос за ґратами перебував понад 10 років. Його кинули туди формально за економічні злочини, в дійсності за те, що підтримував фінансово антипутінівську опозицію. Його затримали після публічної декларації про те, що має намір стати політиком. Чимало оглядачів вважає, що рішення Путіна, що нагадає сенсацію року в Росії, націлене на покращення візерунку російської держави напередодні зимової олімпіади в Сочі. Все більше світових лідерів заявляє, що не приїде на відкриття олімпіади, яка є улюбленим дітищем президента Росії. Одна з причин падаючого іміджу Росії, це агресивна політика Кремля щодо України. (Роман Амбріс)

МОСКВА ПРОБУЄ ПОВЕРНУТИ СОБІ УКРАЇНУ

С-на: Андрій Баштовий,
Радіо Свобода

▼ **Продовження.**
Початок на 1 стор.

Треба, щоб і демонстранти собі це категорично заборонили. Для мене дуже знаковою була поява біля адміністрації Президента Дмитра Корчинського. Його поява – це завжди рука Москви. Я завжди це прочитував, і жодного разу ще не помилюся, скільки б він не брав участі в українських справах. Це професійний провокатор і професійний зрадник. У нього дуже показова українська зовнішність, і він уміє говорити так, що зачіпає таємні струни в душі українця. Але це велика небезпека. Цей шлях треба категорично заборонити.

► У цьому ж контексті часто лунає й ім'я Віктора Медведчука. Наскільки він серйозна фігура в нинішніх політичних розкладах?

М. Маринович: Це дуже небезпечна і серйозна сила. На мою думку, це є прямиий ворог України, який зраджує українські інтереси вже давно.

► Але багато хто в інтернеті відверто сміється з нього, вважає політичним трупом?

М. Маринович: Не треба поспішати з висновками. Я колись, після Помаранчевої Революції, політичним трупом назвав Януковича. А він знову з'явився. Медведчук – це тонкий і цинічний провідник російських інтересів. Його не можна ігнорувати. У нього є російські гроші і російська підтримка.

1 грудня, ранок після побієща 30 листопада – міліцію вигнали з Майдану. С-на: Дмитро Колчинський

► Після появи Майдану всі очікували своєрідного бліцкригу. Нині ситуація перейшла у хронічне протистояння. Ваш прогноз, як розвиватиметься ситуація далі?

М. Маринович: Сьогодні ситуацію в Україні визначають три сили. Нове покоління, яке з'явилося, має креативність, має молодечий запал, але ще не має досвіду. Опозиція мала досвід, але не мала креативності, не мала запалу, не мала візії майбутнього, хоча Майдан починає її трохи змінювати. Влада фактично не має нічого, крім упертості й тупого бажання зберегти свої позиції, своє майбутнє. Як сказав один «регіонал», «владу отдати ми не можемо, тому

що нас просто приб'ють». У такій ситуації важко щось спрогнозувати, оскільки кожен актор може зіграти свою незалежну роль.

► Скільки можна чекати вирішення ситуації?

М. Маринович: Знаєте, з давньокиївських часів бабусі переказували дітям формулу Дванадцятиголового Змія. У ній ідеться про те, що ви будете боротися зі злом не один раз. Ви будете стинати голови, а ті голови будуть відростати і відроджуватися. І для того щоб подолати Змія, треба йти не тим стандартним і типовим шляхом, бо він не успішний. Вам треба знайти дуб, а під ним – скриню, а в скрині – зайця, а в зайці – качку, а в качці – яйце, а в ньому

– голку, яку треба переламати. Це є інтелектуальне і духовне завдання для України. Поки що я бачу, як ми стинаємо голови в надії, що ось-ось ми подолаємо Змія... Але ми на час – і Змія відроджується. А де та скриня – ми ще не знаємо. Тому, якщо щось не вдається, для мене це заклик до думання: як прочитати цю формулу на новий лад, як розкодувати її і яку голку треба зламати, щоб здолати Змія?

► А як ви ставитеся до пропозицій, які іноді зринають, щодо своєрідної амністії владі хоча б на деякий час, щоб не допустити силового сценарію?

М. Маринович: Якби не було «помаранчевої» дуже невдалої амністії, коли взагалі до

відповідальності нікого не притягали, то я сказав би: так, я є прихильником розумного вирішення. Я не вважаю, що наймудрішим у цій ситуації є загнати Януковича і його брательні в глухий кут. Коли собаку заганяють у глухий кут, вона починає гарчати. Інша річ, що влада сама не дає сигналу, якого компромісу вона хоче. Вона діє за принципом диктатора: робить вигляд, що всесильна і що вона – навіки. У цьому складність, бо тут лишається єдиний варіант типових переворотів із використанням насильства, чого я не хочу. Це – не тільки кров, це ще й громадянська війна.

► А чи може громадянське суспільство стати третьою силою?

М. Маринович: Студенти, молодь, те, що ми називаємо громадянським суспільством – це не третя сила, а чергова сила. Вони не є посередниками між владою і опозицією, вони фактично замінюють собою опозицію в діалозі з владою. Треба, щоб політики не ображалися, а зрозуміли, що з'явилася серйозна політична сила, з якою треба рахуватися, у якої треба прислухатися, у якої треба вчитися. Я думаю, що це покоління, яке прийшло, може стати у нашій формулі Іваном Царенком. Воно не має на своїх підшвах пороку рабства, в їхніх очах немає страху «гомо советікуса». Я говорив з одним зі студентів, і він сказав, що вони готують суспільству послання, в якому запропонують нові правила гри. Все. Це те, що потрібно, – нові правила гри. Це – єдиний цивілізований вихід із ситуації.

**Розмову вела
Наталка Позняк-Хоменко,
«Україна Молода»**

Встановлений Папою святым Пієм X у 1914 році День Мігранта та Біженця відзначатиметься всотце. Ця подія відбувається щороку у другу неділю після урочистості Епіфанії, і 2014 року припадає на 19 січня. Папа Франциск звернувся з цього приводу до вірних з Посланням.

В документі Вселенський Архиєрей викриває такі явища, як використання та торгівля людьми, закликає країни світу шукати спільні відповіді на виклики, породжені міграцією, як також змінювати

«МІГРАНТИ ТА БІЖЕНЦІ – НА ШЛЯХУ ДО КРАЩОГО СВІТУ» ПОСЛАННЯ ПАПИ ФРАНЦИСКА (ПІДСУМОК)

поведінку: від пересудів та страху до культури зустрічі.

Надія на кращий світ є спільною для всього людства, а тому потрібно працювати над тим, «щоб у ньому для всіх були гідні умови життя». «Світ може покращитися лише тоді, коли першочергову увагу буде звернено на людину, коли розвиток людини буде цілісним, враховуючи усі виміри, включаючи також і духовний, коли буде здатність перейти від культури відходів до культури зустрічі й гостинності.»

Мігранти та біженці «не є пішаками на шахівниці людства», – пише Папа. Мова йде «про дітей, про чоловіків та жінок, які залишають чи змушені залишити свої домівки з різних

причин». І дуже часто замість «солідарності та прийому» вони зустрічають відкинення, дискримінацію, чорний ринок надужиття, болю та смерті. «Особливо тривожними, насамперед, є ситуації, в яких міграція є не просто вимушеною, але здійснюваною шляхом різних способів торгівлі людьми та захоплення у рабство», – читаємо у Посланні.

За словами Святішого Отця, сьогодні стала надзвичайно поширеною явищем рабська праця, і Церква не має права мовчати перед обличчям нужди, втікаючи від якої, мільйони людей, сподіваючись знайти сповнення своїх очікувань, «часто зустрічають ще більшу долю, яка

ранить їхню людську гідність». Посилаючись на заклики свого попередника Бенедикта XVI, папа Франциск знову закликав до тісної співпраці між країнами походження та країнами прийняття мігрантів. Адже «жодна країна самотужки не може дати собі раду з явищем», яке охоплює всі континенти.

Врешті, Папа закликає відкинути пересуди та страх, які впливають на сприйняття явища міграції, і в цьому контексті вказує на «велику відповідальність», яка лежить на засобах суспільної комунікації і полягає в тому, щоб «викривати фальшиві стереотипи, коректно інформувати про помилки деяких, але також опи-

сувати чесність та великодушність більшості» мігрантів. «В обличчі кожної людини, – підсумовує Святіший Отець, – є відбиток Божого обличчя. І не критерії ефективності, продуктивності, суспільного стану, етнічної чи релігійної приналежності лежать в основі гідності особи. Нею є факт створення на Божі образ і подоби. Ось чому мігрант не є лише проблемою, яку слід розв'язати, але братом, якого слід прийняти.»

Франциск побажав, щоб за прикладом Пресвятої Родини з Назарету, яка була змушена втікати до Єгипту, також і в їхніх серцях не згасала впевненість у тому, що Бог ніколи їх не залишить. (Радіо Ватикан)

25 років тому здійснилось...

АНОНС

З доручення Синоду Єпископів 2014 рік буде роком нагадування про широкомасштабну спробу Советів знищити УГКЦ після II світової війни, але передусім буде роком нагадування про те, як в умовах безбожного режиму нашої Церкві вдалося вижити.

«Хочемо, аби пам'ять підпільної Церкви в Україні, як особлива духовна спадщина, була донесена не лише до широкого загалу нашого суспільства, а й за кордоном», – сказав в інтерв'ю для преси отець і глава УГКЦ, блаженніший Святослав. Він додав, що це нагадування

буде для того, щоб «світла пам'ять про героїв, мучеників та осіб підпільної УГКЦ була збережена для майбутніх поколінь і знайшла продовження в сучасному житті Церкви».

Блаженніший Святослав пояснив також, що символом відродження УГКЦ на укра-

їнських землях є Патріарший Собор. Він «показує наше коріння як Церкви київського християнства, яка повертається до свого осідку. Наступний вимір цього Собору – храм, який збирає греко-католиків не тільки в Україні, а й поза її межами, і кличе до єдності усіх спадкоємців

київського християнства. Патріарший собор пригадуватиме нам софійність київського християнства та відкриватиме дорогу в майбутнє, яке ми бачимо в єдності всіх Церков київської традиції».

З наступного видання «ХГ» почне публікувати серію ана-

літичних і мемуарних матеріалів на тему катакомбної Церкви, яку Совети безуспішно викоринювали упродовж чотирьох десятиліть. Слідкуйте за черговими випусками нашої газети.

**Підготував Андрій Фещин.
Цитування за газетою «Галичина».**

РІЗДВО У БУНКЕРІ. 1950 РІК

(СПОГАД УЧАСНИЦІ)

Так сталося, що опрацьовуючи заховані повстанцями у Яворові світлини, я, «розбивши» цей масив на сюжетні групи (рейди, відпочинок, святкування, знімки на пам'ять і т.д.), не виявив жодної, де були б зафіксовані сюжети з Різдва. Воно й не дивно: зимовий період вояки УПА проводили, здебільшого, під землею – в бункерах і схронах, де фотографувати за умов напівтемряви (єдине освітлення – свічки чи каганці) не було жодної можливості. Але одна із трьох сотень вцілілих борців – Василина Петріанчук-«Квітка», присутня на цих сюжетах, добре пам'ятає Різдво далекого вже 1950-го, котре припало на зимівлю їхньої чималої групи (22 особи) в бункері на полонині Копілаш. Їй слово.

Василина Петріанчук-Домнюк, медсестра УПА «Квітка» в 1946-52 рр.

рявого» і дружина стрільця «Крока». Серед чоловіків був також мій батько і старший брат, двоє моїх односельців і троє хлопців з сусідніх сіл, яких я знала на ім'я та прізвище; решта були невідомі і я дотепер пам'ятаю їх лише по псевдах – «Дунай», «Непорядний», «Чорний» і т.д., не знаючи ні хто вони і звідки, ні їхньої подальшої долі. Провідник «Перебийніс» мав фотоапарат, кліші (фотоплівку – В.Г.), папір і хімікати для виготовлення маленьких знімків, тож поки не випав сніг, ми багато фотографувались – і групою, і по одному. Зима «загнала» нас під землю, тож дні і ночі ми проводили у вишколах, з великою обережністю і по одному виходячи на повітря та замітаючи за собою сліди.

Бувало, що вийти не доводилось по кілька днів, і тоді втрачалось відчуття дня і ночі, але спати ми лягали разом (крім, звичайно, двох стійкових), а просинаючись по команді «ранішня зоря!» розпочинали молитвою новий «день», хоча насправді це нерідко була глибока ніч.

ПРОЛОГ

Жінка, яку ви бачите на фото, проживає в селі Стебні поблизу річки Білий Черемош у Карпатах. 1929-го року народження, 17-літньою дівчиною (1946-й рік) прийняла присягу ОУН, пройшла медичний вишкіл і стала медсестрою УПА. Перебувала у лавах повстанців до літа 1952-го; після загибелі практично усіх бойових побратимів, виконуючи наказ останнього вцілілого районного провідника, разом з молодшою сестрою і старим батьком, вийшла з повинною й до 1991-го перебувала в рідному селі під недремним оком радянських спецслужб.

Наш провідник вів календар і у дні свят – на Михайла, Введеніє, Миколая і Анніне зачаття – ми молилися кожних 4 години, намагаючись підтримувати святкову атмосферу. А по неділях читали по пам'яті Літургію і вишколів не проводили.

До Різдва готувалися дуже ретельно. На Святвечір – 6 січня 1950-го, всі одягнули святкове вбрання і накрили спільний стіл, хоча назвати його розкішним було би великим перебільшенням. Постячи Пилипівку (ми, жінки й дівчата, їли тоді лише один раз на добу), старалися заощадити наявні харчі, аби на Різдвяні свята створити хатній затишок і щоб кожен міг поїсти вволю. Бог вислухав наші молитви, і два дні перед Святвечором падав сніг. Це дало можливість розпалити вогонь (у ясні дні та морозні місячні ночі дим би нас видав негайно!) й приготувати пшеницю (кутю – В.Г.), щоправда без маку і без меду, квасолу та трохи сушених грибів. Замість хліба була кулеша і квашена капуста – так виглядала наша Свята Вечеря. О шостій годині вечора ми стали навколо розкладеної трапези і після молитви заколядували «Бог предвічний». Жінки й дівчата, дивлячись на зосереджені обличчя хлопців, обмивались сльозами: кожен з нас розумів, що до наступного Різдва багато хто загине в бою чи буде заарештований і катований, або й страчений.

Провідник «Перебийніс» вголосив коротку промову. Вкотре наголосив, що боротьба наша – свята й справедлива, адже побороюючи устремління українців до побудови власної держави, большевицька влада топче Церкву й віру, цинічно твердячи, що «Бога нема».

На саме Різдво снігопад вшух, але з бункера ми не виходили. По досвіду знали, що на великі свята лютують посилені облави – у пошуках підпільників чекісти прочісують ліси і села, сподіваючись несподівано захопити тих, хто за святковим настроєм втратив пильність.

Але на третій день провідник дозволив «подихати свіжим повітрям». Снігова ковдра вкрила наші гори та ліси і подекуди виднілися ледь не метрові замети. Тиша буквально бриніла в повітрі й «Перебийніс» сказав: «Будемо фотографуватись!» Так з'явилася світлина, яку я бережу наче реліквію – на ній мій батько, старші брат і сестра, наш зять та я.

Подальша наша зимівля була важкою. Закінчилися харчі, а резервну муку, яку хлопці заховали в нетрах, знайшли і з'їли дикі звірі. Ми варили кору та хвою і молили Бога, аби швидше зійшов сніг. За днів десять до Великодня провідник «Перебийніс» взяв зі собою чотирьох повстанців: «Козака», «Дуная», «Непорядного» і «Чорного» та відбув у терен, а нам велів триматися гурту, обіцяючи повернутись через кілька

днів. Більше ні його, ні хлопців, котрі пішли з ним, я вже не бачила, але Різдвяна коляда у бункері на Копілаші досі бринить мені у вухах».

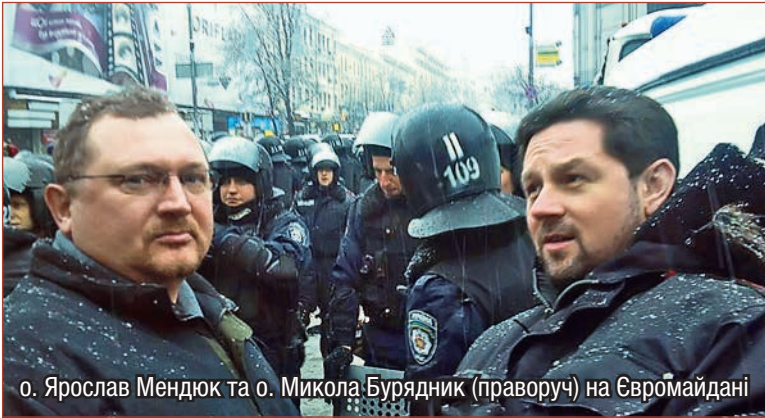
Василина Домнюк – «Квітка» (справа) з батьком (сидить в центрі) і старшою сестрою. Стоять: її зять «Кучерявий» (зліва) та старший брат «Вихор»

ПІСЛЯМОВА

Насамкінець – про долю тих, хто зафіксований на повстанській світлині Василини Петріанчук. Її сестра і батько, як і вона, залишилися живими у вирі борні, але вже давно помирали. Брат «Квітки» – Григорій Домнюк-«Вихор» загинув у бою 1951-го року і похований десь у лісах на Копілаші. Зять – Петро Танасійчук-«Кучерявий» був виданий пораненим у руки чекістів зрадником; засуджений у Києві до розстрілу, розстріляний 1952 р. Де точно їхні могили – невідомо і хрестів там, на жаль, нема...

Для «ХГ» Василь Гумнюк, Львів

МАЙДАН – ЦЕ ОЧИЩЕННЯ НАРОДУ

о. Ярослав Мендюк та о. Микола Бурядник (праворуч) на Євромайдані

Вони провели у Києві сім днів, з-поміж яких нічний штурм барикад видався найскладнішим. Одразу після повернення до Чикаго кореспондент VIDIA поспілкувалась з отцем храму святого Йосипа Обручника УТКЦ Миколою Бурядником.

о. Микола Бурядник: Я вірю, що кожна людина має свою роль, має нести своє служіння. Служіння священника мусить бути з народом – і це миротворчий елемент. У час, коли усі готові одне на одного накинутися, потрібно трохи холодного розуму і авторитету. Церква нині може впливати на багатьох людей. Те, що роблять священники, і стало одним із поштовхів, чому ми з отцем Ярославом поїхали до Києва.

Після жакливого побиття студентів ми почули, що на місці потрібні психологи, які б допомогли вивести їх з кризи. Окрім того, що я є священником, я є професійним капеланом уже 11 років. Отець Ярослав також. Це нас зачепило, ми вирішили, що маємо хоч трошки щось там зробити, бути там присутніми, представити громаду чи передати кошти, поговорити з людьми. Ми пробували це робити і були щасливі, що навіть не

потрібно було нашої допомоги – настільки самодостатньо там усе працює. У мене склалось враження, що я відвідав Небесний Єрусалим. Я відчув життєдайну енергію мого народу і моєї землі. Для мене це була потреба віднови духа.

Ніч між 10 і 11 грудня була найважчою. Силовики хотіли захопити частину Майдану з боку Профспілок. В один момент ми почули, що розпочинається бійка. Тоді ж ми з отцем Мендюком вирушили на барикади. Що цікаво, «Беркут» нас пропускав. Ми були в підрысниках, з хрестами – і він нас пропускав. Здавалось, що рядові «Беркуту» хотіли, щоб ми були всередині. Помолілися разом із хлопцями – яка була молитва! Будь-який страх – природний. Не боятися було не реально. Але було внутрішнє відчуття, що все буде в порядку. З одного боку стояв «Беркут» і внутрішні війська, з іншого – наші хлопці в касках. І ті, і ті хотіли вирішення і боялись одне одного.

► **Що ж чи хто, усе-таки, допоміг стримати наступ?**

о. М. Бурядник: Не можна сказати, що це був хтось один, двоє чи троє. Силовики взяли депутатів у кільце, бо вони пробували блокувати наступ.

У ніч на 11 грудня євромайданівцям вдалося не тільки встояти, а й мобілізувати більшу кількість мітингувальників. Поміж силовиками й протестувальниками у цю ніч молилися двоє отців з Чикаго – МИКОЛА БУРЯДНИК і ЯРОСЛАВ МЕНДЮК.

А нас вони не виганяли. Ніхто не бив депутатів, просто не давали їм вийти. Нас жодного разу ніхто не зачепив. Ми молилися «Богородице» і «Отче наш» і бачили, як ті хлопці з внутрішніх військ молились пошепки. Вони були холодні, голодні.

► **З ваших спостережень – чи можливо, щоб «Беркут» і війська перестали виконувати накази влади?**

о. М. Бурядник: Я вірю, що це дуже реально. У момент, коли влада стане нелегітимною, вони побачать, що їх кидають, а це відбувається вже – вони стоять між одним мечем і другим. Вони впевнені, що там стоять загони, які будуть їх розстрілювати. Вони не впевнені, що мають робити. Зараз така реальність, коли відчувається, що людям це остогидло. Це важко описати. Людям із інтелектом і європейською культурою важко бути пригнобленим у такому стані. Ми були глибоко поранені. Але ми ще повстаємо завдяки прагненню волі.

Один «беркутівець» у анонімній сповіді сказав: «Не сипте на нас прокляття, ми такі самі люди, громадяни, патріоти». Їм загрожує не тільки звільнення з праці, їм загрожує в'язниця. Вони стоять і не знають, чи повірити політикам, чи повірити Майдану. Ніхто з нас не є у їхньому взутті, щоб зрозуміти їх. Людей судити не можна, треба судити систему і гріх, неморальність поведінки. І треба оцінювати,

що кожна людина має власну відповідальність.

► **Отче, нині Церква активно підтримує Майдан – і молитвою, і приміщеннями. Яку роль визначаєте для духівників на Майдані?**

о. М. Бурядник: Держава була створена на основі релігії. Саме релігія була поштовхом об'єднання – свідомим чи не-свідомим. Бог вживає і творить чудеса. Бог вживає болото і творить нас. Бог вживає, можливо, навіть Януковича, щоби змінити нас. Не тому, що він створив його. Ми самі створили його і дозволили бути. Тепер через нього іде зцілення народу.

Люди потребують внутрішньої підтримки. Вони мають ідею й працюють для неї. Але їм потрібен хтось, хто би їх підтримував. Присутність священників, єпископів, монахів дозволяє людям відчувати, що вони не є самі, а є присутність Бога. Це нагадування, що Бог є завжди разом з ними. Церква не може бути відділена від народу, закритися у храмах.

Майдан тут, в Чикаго, є не менш важливим, ніж там. Ми живемо у стані «гемо советікус». Чи в Україні, чи тут – ми мусимо вивільнитися. Майдан є нашим лікуванням, очищенням народу. Цей процес є дуже важливим і страшенно болючим. Бог дає можливість як хірург видаляти ці пухлини. Ми мусимо зцілитися не тільки там, але й тут. Бо інакше й далі будемо нещасливі.

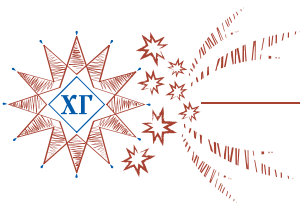
► **Що є найбільшим досягненням Євромайдану для вас?**

о. М. Бурядник: Усвідомлення людьми щастя свободи, щастя надії. Усвідомлення того, хто ти є. Що ти є вільна людина. Що ти є народ. Бути частинкою цього народу, цієї зміни чи преображення. Це відчуття буде змінювати людей. Ми завжди повставали і ніколи не здавалися. Це важко описати. Це інтуїтивний стан щастя, радості, що ти є гордий бути частинкою народу, його віри, культури. Я буду довгий час в житті передумувати те, що мав честь від Бога це пережити.

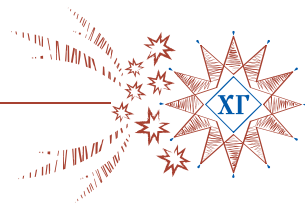
Я бачив там героїв. Раніше я про них читав, а тепер їх бачив: бабцю, якій 80 років, у молитві, молодих людей, які говорять різними мовами, не дбають, яка у кого релігія чи переконання. Навіть ті з Антимайдану приходили поїсти. Їх годували, поки ті провокацій не робили.

Я побачив зрілу націю. Наша молодь повела себе, як дозріла частина нації. Зробила те, що від неї було потрібно, об'єднала політичні сили, які не були між собою змирені. Люди самі керують Майданом. Вони кажуть політикам, що вони хочуть, а не навпаки. Вони стараються знайти спільну мову і роблять. Там немає спасителя, що нас врятує, прийде і вирішить усі наші проблеми. Там ніхто не шукає Прометея. Усі є лідерами. Усі є працівниками.

Підготувала Христина Бондарєва, VIDIA

РІЗДВО З ГУЦУЛАМИ

«Різдво – це велике, головне рокове світло. На Різдво праведне Сонце вбераетси в силу. Шо день, бірше зачінаєт від Різдва сонце огрівати своїм теплом закостенілу из студени свою доньку, нашу матір – Земню. На Різдво родитси Божя Дитина. Перемога світла над темнотом. Від Різдва день зачінаєт біршети, а ніч менчети. На Різдво коледники витають коледами й плесами Божє Різдво. Йому радуєтси всій народ. На Різдво церьква так буваєт людьми переповнена, ек мураховина муражами. З усіх верхів сивно изсипаетси нарід до неї, бо кожного кортит подивитиси на коледників.» (З книги Петра-Шекерика Дониківа «Рік у віруваннях гуцулів.»)

Трембітами сповіщають гуцули про прихід Різдвяних Свят, які у Карпатах називають Колядою. Самі ж колядники об'єднуються у «партії», кожною з яких керує «береза». Колядують на місцевому діалекті з характерними коломийковими ритмами та інтонаціями. А от ялинок у Карпатах не ставили й дідухів не стелили.

Відомий польський дослідник Гуцульщини Станіслав Вінценз писав, що коляда у гори над Прутом, Черемошем, над Бистрицями при-

йшла зі святим Миколаєм, «коли рештки свободи згасли на долах, коли стару пісню потоптали, а всі справи віри і серця віддали урядам». А оскільки Карпати високі, то тут «збереглися старі пісні, давні плеси, весь звичай, такий радісний, що аж до неба підскакує».

Прикарпатська поетка і перекладач, уродженка села Черемошна Верховинського району **Галина Петросяняк** каже, що ті старі пісні

і давні звичаї передавалися в родинях. Із дитинства запам'ятала, як чекали Святвечора. «Цілий день готується їжа – з ранку до вечора. В нас вдома так було. З самого ранку горить ватра в печі. Всі мають свої завдання, заняття. І не бажано їсти. Тобто, варити треба – їсти не можна. І так цілий день.»

«ЗУСТРІЧАЙТЕ КОЛЯДНИКІВ І КОЛЯДУ»

Як був малим, своє завдання

у час Різдвяних свят мав і молодий івано-франківський письменник, уродженець села Брустури Косівського району **Василь Карп'юк**. Він по кілька годин тер мак. А найурочистішим моментом по сьогодні вважає, коли у горах лунають звуки трембіти і дерев'яних рогів, сповіщаючи, що гурти колядників ідуть колядувати.

«Під вечір чи з обіду збираються ці групи і ходять колядувати. Ходять з такими

рогами – це гуцульський інструмент чи з трембітами. Цим подають звук. Так чути з одного кінця в інший, де пішли колядники. Постійно трублять. Сурма така своєрідна, подання певного сигналу. Роги трублять у нас в селі тільки на Різдвяні свята».

Вперше пішов колядувати у шестирічному віці, пригадує художник, уродженець села Яворів Косівського району **Василь Корпанюк**.

Продовження на 7 стор. ►

ЗАЛІЗНІ ОБРУЧІ ВІД БОГА

«Янучар» взяв 15 мільярдів доларів у «Чекіста». Заспокоївся трохи, бо ж економіка під управлінням «регіоналів» доведена до плачевного стану. Додатково «Чекіст» понизив ціну на газ для України: більше як на третину. Самого договору на світло денне не виставляли, то ж знаємо приблизно стільки, що я написав.

Що взамін? Чого Кремль чекає від Януковича взамін за таку нечувану щедрість? Путін каже – нічого. Братня допомога. Ми розуміємо, що такого не буває, розуміємо, що Путін нам не брат, що буде вимагати від «Янучара» вірнопідданості (не дарма, умови виконання статей договору переглядатимуться щоквартально).

Який підсумок на 22 грудня? **1.** Путін досягнув цілі: правдою-неправдою, осканілою пропагандою, економічною війною заблокував підписання договору з ЄС про асоційоване членство України. **2.** «Янучар» гадає, що отримавши смердючі кремлівські гроші, протримається до виборів 2015 року і здобуде перемогу. **3.** Думаю, Путін буде шукати сценарію поглинання України і закріплення за нею старого малоросійського статусу. **4.** Майдан, після деякої розгубленості, вирішив творити народну владу і дотискувати режим. 22 грудня оголошено про створення масового народного руху Народне Об'єднання «Майдан», який має згуртувати мільйони українців і перемогти режим. Це буде великий іспит для людей з Майдану – чи не пересваряться? Адже, кожен з нас годен бути гетьманом, правда? **5.** Ситуація Майдану складна, як і «Янучара». Куди посуне в цій ситуації Путін? Буде шукати шансу зіткнення українців лобами. Це є можливе

Іде нове, молоде, під синьо-жовтим стягом. Грає Олег Мацех

за умови, що Росія матиме в Києві керовану нею владу, а після того, як «Янучар» взяв мільярди доларів – мабуть так і є. Я вірю, що на пряме силове втручання «москаль» не піде, адже це те ж саме, що поставити під ризик власне політичне існування, а навіть самої Росії. «Чекіст» – не самогубець. **6.** Мій прогноз. Все це для «Янучара» закінчиться плачевно, бо хоч мав перли від Бога – пішов ритися в болоті, яке замисили йому в понурому Кремлі.

гроші, не вдалося організувати масштабного антимайдану, який своєю масовістю приголомшив би Євромайдан! Так, звозили людей за гроші, так, поставили організовано намети, проте ентузіазму немає і їхній антимайдан пішов умирати.

Плачу, коли споглядаю старе, нещасне мислення місцевих людей. Людей, які віряють, що Євромайдан, це, як і 2004 року, робота спецслужб, що люди ходять туди як на роботу, тобто заробляти гроші.

це такий дядько, що дуже наближений до «Янучара».

Так от, що саме професійному провокатору Ключеву відповів науковець, професор Грицак. Цитую за Радіо Свобода.

«Це є цілком пропагандистська теза, вона виходить з Кремля і активно пропагується. Також цю тезу тиражують люди, які в Україні, так би м'яко сказати, лобіюють інтереси Кремля, до яких я зараховую і пана Ключева. Ця теза є дуже

Щось є, що тримає Україну, як залізними обруччями, не дозволяє їй розвалитися.

7. Майдан прискорить становлення модерної української політичної нації, паростки якої ми вже бачимо. Це процес, який вимагатиме часу, однак, якщо не буде прямого втручання з півночі – все має вийти.

НАШ НЕЩАСНИЙ СХІД

Плачу нині, споглядаючи на наш нещасний Схід. Да, розумію, там багато чистих росіян, які під рупор пропаганди Кремля просто ненавидять «незалежних». Плачу, бо там, іноді, топчуть і оплювають нині Тризуба, проте, зверніть увагу, владі, яка має

ПІД СНИГОМ ВОДА БУРЛИТЬ...

Проте, непомітно для загалу, і там ідуть свої процеси... Помітив це Ярослав Грицак саме у той час, коли підстилка Кремля, Ключев, став віщувати розподіл України вже не на дві, а на три частини. Ключев,

сильно перебільшеною. Ми живемо з цією тезою вже 20 років. Україна колеться, але не розколюється. Кілька днів тому я розіслав по кілька питань своїм близьким колегам зі Сходу та Півдня України. Людям, які займаються соціологією і дуже добре відчують місцеві настрої. Вони підтверджують, що тези про розкол України є дуже перебільшеними. Не видно цього розколу. Майже всі погоджуються, що немає дуже великої симпатії до Євромайдану, але немає і вираженої ненависті. Радше є байдужість і аморфність.

Якщо б, борони Боже, дійшло б до того найгіршого варіанту – розколу, про який нам говорить Ключев, то навіть незрозуміло, де б зараз Україна ділилася, де ця лінія розколу проходить. Говориться про Крим і про Донбас, і то не весь, а тільки його східну частину – Луганськ. Лінія справді дуже аморфна, майже невловима. Є таке відчуття, що лінія пересте бути географічною, а стає все більше віковою. Подивіться опитування, чим молодші люди і чим краща освіта, (а в українському випадку молодь майже однозначно з вищою освітою), тим більшою є підтримка євроінтеграції. І тут уже немає сильних регіональних розходжень. Сильні розходження є вікові, між молодшими і старшими українцями.

Перший прогноз розколу України, який я знаю, був зроблений рівно 20 років тому, вкінці 1993 року, і зробили його ніхто не інший, як ЦРУ. Він, звичайно, є таємним, але він просочився у пресу, що Україна йде до громадянської війни між україномовним Заходом і російськомовним Сходом, у порівнянні з чим, там писалося, югославська війна буде виглядати, як невинний пікнік. Отже, у цих прогнозах ми вже живемо 20 років. Чим більше цей розкол прогнозують, тим менше він стається. Вже на початку 90-х років серйозні соціологи, які робили опитування і пробували їх аналізувати, із здивуванням для себе зробили такий висновок, що при всіх тих внутрішніх розколах, Україна дивовижно виглядає, як стабільна спільнота. І щось є, що тримає Україну, як залізними обруччями, не дозволяє їй розвалитися.»

Може це Бог викував нам ці обручі? Адже Україна в серцях мільйонів людей, була і є. Невже ТАКА ЛЮБОВ може марно пропасти!

Для «ХГ» Г. Кобильницький

РІЗДВО З ГУЦУЛАМИ

▼ Продовження. Початок на 6 стор.

Коляду він називає найяскравішим елементом Різдва. А гуцульська коляда має ще й свої особливості: і за змістом, і за ритмікою.

Де Христос родився,
З Діви воплотився,
Як чоловік пеленами
У Бога повився.

У ГУЦУЛІВ НЕ БУЛО ЯЛИНКИ І ДІДУХІВ

Дехто з етнографів припускає, що трубіння в роги і трембіти

– то є своєрідний ритуал проганяння злих духів. Бо традиційних для рівнинних районів України оберегів-дідухів у гуцулів не було, як і традиції прикрашання ялинок.

«В них не було ні дідухів, ні павуків через те, що там не ростуть злакові рослини – пшениця, жито, овес, всяке інше. Вони просто не знають, що така традиція є. Дідухи виникли не у нас. По всій Україні були як оберіг такий», – пояснює працівник відділу фольк-

лору і етнографії науково-методичного центру культури Прикарпаття **Мирон Левицький.**

Зараз в гуцульських оселях є і ялинки, і дідухи, і навіть поряд із традиційними трембітами і рогами є чудернацькі африканські сурми. Та все ж багато місцевих старовинних звичаїв зберігаються, особливо по карпатських селах.

Ой, чути, чути
в краю трембіти,
По світі Україні,
по всьому світу.

Галина Добош, Радіо Свобода

С-на: Ігор Меліка

РАПТОМ, СЕРЕД ТЕМРЯВИ...

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ ІЄРАРХІЇ УГКЦ У ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ

«Народ, що в п'ятні ходить, уздрів світло велике;
над тими, що живуть у смертній тіні,
світло засяяло.»
ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!

ВОЗЛЮБЛЕНІ У ХРИСТІ!

В останню неділю різдвяного циклу, у неділю після Богоявлення, євангелист Матей пригадає нам вищеподані слова пророка Ісаї – пророцтво, яке підсумовує значення приходу на світ Божого Сина. «Народ, який сидів у темноті, побачив велике світло; тим, що сиділи в країні й тіні смерті, – зійшло їм світло». Що це за темрява, в якій народ сидів, і яке світло опромінило його?

Ісаєа говорить про важкі обставини воєн і смерті, в яких опинився ізраїльський народ. Йому – народові – уже нікуди. Крайня нужда, кривда, несправедливість, страждання – усе це представлено під метафорою «темрява». Асирійські війська плундрували ізраїльську землю, погрожували самому Єрусалимові.

Не багато змінилося і серед нас сьогодні. У світі неспокій, загроза ядерної війни висить над нами. У країнах добробуту розширився секуляризм, який уважає, що технологічно завансованій людині вже не потрібно покладатися на Бога. Вимушена еміграція чи втеча з України мільйонів людей, а то й події останніх тижнів – соціальні й політичні кризи, прояви насильства, байдужість до людського горя – усе це гнітить українську душу. Справді широка п'ятма нависла над нами.

Мало того. Це зовнішні події, які всім очевидні. Є й інший вид темряви, який нас опановує. Це страх перед майбутнім, слаба віра, що межує з недовір'ям до Божої присутності, яка стільки разів проявляла нам потужність своєї любові; далі – хвилювання: як вижити у скрутній економічній чи соціальній ситуації, страх перед життям і жертвою життя. Людина часто не знає, куди йти, до кого звертатися.

Та раптом, посеред темряви, проблискує світло!

Ісаєа закликає: «Устань, засяй! Зійшло бо твоє світло, слава бо Господня засяяла над тобою». Світло – це Ісус Христос, який народився у Вифлеємі

Юдейським від Марії Діви. Отець засвідчив на Йордані-річці, що він – улюблений Син.

«Ти просвітив усе створіння і все живуче прославляє тебе, бо ти – образ слави Отця, ти той, хто був і завжди є, і засяяв нам від Діви» (Вечірня з Літургією в навечір'я Різдва).

Яким чином Христовий прихід на землю освітлює нашу темряву?

Господь не забирає наших труднощів, не застосує магічну силу, щоб знищити зло на землі, бо шанує людську свободу. Він прийшов, щоб бути з нами в тому світі, який ми будемо серед несправедливості, біди і кривди, що їх люди, ми з вами, чинимо. «Бувши правдивим Богом, він зостався тим, чим був, і приймає те, чим не був, ставши людиною заради чоловіколюб'я» (Вечірня з Літургією в навечір'я Різдва). Він поділяє з нами долю і недолю. Він нас освячує, робить праведними, відпускаючи нам наші гріхи. Ісус виявляє нам Божу до нас любов – безмежну, безкорисливу, вірну. Коли приймаємо Боже царювання над нами («нехай прийде царство твоє») і виконуємо його заповіді («нехай буде воля твоя»), тоді включаємося в історію спасіння, через яку Господь провадить нас не лише до щасливої вічності, а й тут, на землі, дає силу не піддаватися темряві. Ця дорога пролягає через навернення – від темряви до світла, від гріха до чесноти, від себелюбства до дбання про ближнього, від невдячності до любови Бога.

«Нині Діва родить Творця всіх, зоря показує Христа – сонце для тих, що в темряві» (Велике повечір'я). Боже світло засяяло між нами, але ще не просвітило нашого життя повністю. Постійна напруга між тим, що вже є, і тим, чого ще немає, спонукує нас послухати пророка, який взиває: «Устань, засяй!» Не біймося докотишньої темряви! Уставаймо із пригнічення, байдужості, невірності! Засяймо Христовим світлом! Засвідчуймо своєю вірою, що «Господь є Бог, і він осяяв нас» (Пс 118,27)!

Нехай різдвяне світло опромінює наше життя, наші сім'ї, наш народ, усі народи.

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ! СЛАВІМО ЙОГО!

Дано в Мюнхені, Лондоні, Парижі й Римі дня 21 листопада/4 грудня 2013 р.Б., свято Введення в храм Пресвятої Богородиці

владика ПЕТРО (Крик) Апостольський Екзарх для українців у Німеччині і Скандинавії

владика ГЛІБ (Лончина) – автор, Єпископ Єпархії Пресвятої Родини в Лондоні, Апостольський Візитатор для українців в Ірландії

владика БОРИС (Гудзяк) Єпископ Єпархії св. Володимира в Парижі, Апостольський делегат у Швейцарії і країнах Бенілюксу

владика ДІОНІСІЙ (Ляхович) Апостольський Візитатор для українців в Італії та Іспанії

С-на: Андрій Майовський

Радісний празник Різдва Христового знову приходить до наших домівок, сердець.

«Хлоп'ятко нам народилось, сина нам дано... і дадуть Йому ім'я Чудесний Порадник, сильний Бог, Отець довічний, Князь Миру...»

У цей час, коли світ потребує духовного лідера, милосердя і любові, справедливості і правди – приходить Він – Дорога, Правда, Життя.

Приходить, щоб веселити надією, потішити зомлілі і зневірені серця, обняти тих, хто потребує любові.

Нехай Його тихий, непомітний прихід напумить кожного з нас, що «ласки Господні не скінчились, не вичерпалось Його милосердя» та наповнить благодаттю кожне серце, котре відкрите, щоб прийняти Його любов.

З різдвяною радістю,

Єпископ Петро, Апостольський Екзарх
Мюнхен, дня 19.12.2013 р.

Возрадуйся земле, Син Божий народився!

З давніх давен у Святе надвечір'я Христового Різдва приходить до нашої господи коляда, підносить високо над світом, віщими дзвіночками воскрешає дивоновину: в біднім вертепі, в яслах на сіні лежить мале дитятко. Старенький Йосиф схилився над ним, а Марія в любові пригортає до свого серця малого Ісуса...

У різдвяній мелодії і словах української коляди відображені віковічні традиції нашого народу. У створених ним колядах і щедрівках оспівано радість Великої події – народження Божого Дитяти – Ісуса Христа, висловлена віра, що Христос-Месія вбереже рідну Україну від зла й напасти і даруватиме їй щасливу долю.

**Бажаємо Всім Веселих Свят Різдва Христового,
кріпкого здоров'я та Божих Ласк!
Об'єднання Українських Жінок у Німеччині**